

Súd: Okresný súd Skalica
Spisová značka: 5C/322/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2713207073
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Buľubaš
ECLI: ECLI:SK:OSSI:2014:2713207073.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Skalica sudcom JUDr. Borisom Buľubašom v právnej veci navrhovateľov: J.. T. X., N.. XX.X.XXXX, A. B., R.. B. Č.. XXXX/XX, štátne občianstvo SR, II. Q. X., N.. XX.X.XXXX, A. B., R.. B. Č.. XXXX/XX, štátne občianstvo SR, proti odporcovi: W. Q., N.. XX.X.XXXX, A. V. S. Č.. XX, V. S., toho času ÚVV a ÚVTOS A., štátne občianstvo SR, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Wüstenrot poisťovňa, a.s., so sídlom Karadžičova 17, Bratislava, IČO: 31 383 408, o zaplatenie sumy 100.000,- eur takto

rozhodol:

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi v I. rade sumu 50.000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľke v II. rade sumu 50.000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd navrhovateľom v I. rade a v II. rade n e p r i z n á v a náhradu trov konania.

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť Slovenskej republike na účet Okresného súdu Skalica titulom súdneho poplatku sumu 6.000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovatelia sa svojím návrhom podaným na Okresný súd Skalica dňa 25.9.2013 domáhali, aby súd zaviazal odporcu na zaplatenie sumy 100.000,- eur. Dňa 16.1.2014 navrhovatelia upresnili svoj návrh tak, že žiadajú, aby im odporca každému uhradil sumu 50.000,- eur. Súd uznesením č. k. 5C/322/2013 - 78 zo dňa 20.11.2014 pripustil zmenu - upresnenie návrhu. Navrhovatelia návrh odôvodnili tým, že dňa 23.6.2012 odporca po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov riadil okolo 01.00 hod. ako šofér svoje motorové vozidlo Volkswagen Sharan, ŠPZ: B.-XXX A. po ceste z V. S. do B.. Pri vchádzaní do ľavotočivej zákruty pri záhradkárskej osade S. prekročil o 25 km/hod. povolenú rýchlosť 70 km/hod., následkom čoho v zákrute vyšiel mimo cestu vpravo, kde zrazil troch chodcov, z ktorých jednému spôsobil zranenie a dvoch chodcov usmrtil. Po tomto čine odporca pokračoval ďalej v jazde do B.. Z miesta činu unikol bez toho, aby osobám ktoré zranil, poskytol pomoc. Za toto konanie bol odporca rozsudkom Okresného súdu Skalica č. k. 4T 177/2012 uznaný vinným z prečinov usmrtenia podľa § 149 ods. 4, ods. 5 Tr. zák. a ublíženia na zdraví podľa § 158 Tr. zák. Jedným z dvojice usmrtených trestným konaním odporcu bol jediný syn navrhovateľov T. X., N.. XX.XX.XXXX. V tom čase ich syn býval v spoločnej domácnosti s navrhovateľmi.

V súvislosti s ťažkým zranením syna a jeho následnou opaterou vznikla navrhovateľom škoda, ktorú vedľajší účastník na strane odporcu uhradil navrhovateľom. Neuhradil im však nemajetkovú ujmu. Uhradenie škody zo strany vedľajšieho účastníka nie je dostatočné. Smrťou syna vznikla navrhovateľom nenahraditeľná ujma. Strata jediného syna sa rodičom nedá nikdy nahradiť. Odporca smrť syna

navrhovateľov spôsobil obzvlášť závažným porušením povinností, keď šoféroval opitý a značne prekročil povolenú rýchlosť. Navyiac po tom, čo odporca zranil troch ľudí, z ktorých dvaja neskôr týmto zraneniam podľahli, z miesta činu unikol a neposkytol zraneným pomoc.

Odporca v rámci vyjadrenia k žalobe uviedol, že s návrhom nesúhlasí. Ako dôvod uviedol, že sa jedná o veľkú finančnú čiastku, ktorú nikdy nezarábí. Doživotne mu bol odobratý vodičský preukaz, nenájde si ani zamestnanie. Jeho manželka sa s ním rozviedla, bude platiť ešte aj výživné na svoje deti. Nehnuteľnosti nevlastní, vlastní motorové vozidlo ktoré odhlási z evidencie, keď sa vráti z výkonu trestu odňatia slobody. Vedľajší účastník na strane odporcu uviedol, že s odporcom uzatvoril poisťnú zmluvu č. 606/307188-7, ktorej predmetom bolo poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla evid. č. B. - XXX A.. Odporca spôsobil dňa 23.6.2012 dopravnú nehodu, pri ktorej došlo ku stretu s chodcom T. X., ktorý zraneniam spôsobeným v dôsledku stretu podľahol. Navrhovatelia si uplatňujú náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 11 a nasl. O.Z. z dôvodu zásahu do ich práva na súkromie s poukazom na citové väzby k zosnulému. Podľa § 4 ods. 2 Zák. č. 381/2001 Z. z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, škody na veciach, účelne vynaložené náklady spojené s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov, ušlého zisku. Poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je svojím charakterom špecifické tým, že za škodcu sú poisťovateľom hradené iba zákonom vymedzené nároky poškodených resp. tretích osôb, ktoré poskytli plnenie s dôsledku poistnej udalosti a nie akékoľvek nároky, ktoré môžu byť z titulu poistnej udalosti voči poistenému - škodcovi uplatnené zo strany iných osôb. Nárok na nemajetkovú ujmu vyplývajúcu zo zásahu do práva na ochranu osobnosti v zmysle § 11 a nasl. O.Z. nemožno subsumovať pod žiadny z nárokov vymedzených v § 4 Zák. č. 381/2001 Z. z. Takýto nárok nie je ani nárokom na náhradu škody a z toho vyplývajúcu nemajetkovú ujmu v zmysle § 420 a nasl. O.Z., ale je úplne osobitným nárokom, ktorý je odlišný od spôsobenej škody aj v zmysle § 16 O.Z., takže tieto osoby nemajú status poškodeného tak ako to predpokladá § 4 ods. 2 Zák. č. 381/2001 Z. z.

Právo na náhradu škody a právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby podľa platnej právnej úpravy predstavujú dve celkom odlišné samostatné práva, ktoré sú podmienené rozličnou sférou ochrany zabezpečovanej O.Z. Odlišnosť nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 O.Z. od škody podľa § 420 a nasl. O.Z. potvrdzuje tiež ustanovenie § 16 O.Z., podľa ktorého kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení O.Z. o zodpovednosti za škodu. Podľa súčasnej právnej úpravy možno teda nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t.j. podľa § 11 a nasl. O.Z. Vzhľadom k tomu, vedľajší účastník na strane odporcu nie je povinný vyplatiť navrhovateľmi uplatnený nárok ani v prípade úspechu navrhovateľov v tomto konaní. Napriek tomu vedľajší účastník má záujem vstúpiť do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu, keďže nie je možné vylúčiť zmenu legislatívy vo vzťahu k rozsahu nárokov hradených poisťovňou za škodcu. Zároveň poukázal na potrebu skúmania spoluzavinenia syna navrhovateľov, keďže zo znaleckého posudku č. 92/2012 v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Skalica sp. zn. 4T/177/2012 vyplýva, že poškodení chodci idúci pri kraji vozovky neboli v čase dopravnej nehody opatrení reflexnými prvkami, čím porušili prevenčnú povinnosť v zmysle § 415 O.Z.

Vedľajší účastník na strane odporcu a odporca sa napriek riadnemu predvolaniu na pojednávanie nedostavili, preto súd konal podľa § 101 o.s.p. v ich neprítomnosti.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľov a odporcu, výsluchom svedkov R. M., V. Q., oboznámením sa s obsahom trestného spisu Okresného súdu Skalica sp. zn. 4T/177/2012, rodným listom, sobášnym listom, oznámením o trvaní pracovného pomeru a zárobku, oznámením o štúdiu, oznámením obce V. S., rodnými fotografiami navrhovateľov, lekárskeym potvrdením a ostatným spisovým materiálom a zistil nasledovný skutkový a právny stav veci:

Navrhovatelia v I. a II. rade sú manželia. Počas manželstva sa im narodili dve deti a to R. X. (vydatá M.) nar. XX.X.XXXX a T. X., nar. XX.XX.XXXX, ktorý s rodičmi býval v spoločnej domácnosti.

Zo spisu Okresného súdu Skalica sp. zn. 41T/177/2012 vyplýva, že odporca dňa 23.6.2012 po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov v čase okolo 01.00 hod., kedy mal podľa znaleckého skúmania koncentráciu etanolu v krvi minimálne 1,43 až 2,47 g/kg (promile) riadil ako šofér motorové vozidlo zn. Volkswagen Sharan, ev. č. B.-XXX A. bielej farby po ceste III/05110 v smere V. S. - B., pričom pri vchádzaní do ľavotočivej zákruty pri záhradkárskej osade S. prekročil maximálnu povolenú rýchlosť 70 km/hod. určenú dopravnou značkou, lebo podľa znaleckého skúmania do zákruty vchádzal rýchlosťou cca 95 km/hod., následkom čoho v zákrute vyšiel mimo cestu vpravo, kde pravou časťou

vozidla narazil do ľavej ruky chodca M. A. idúceho po krajnici cesty, ďalej prednou časťou vozidla zrazil chodkyňu C. K. idúcu pred M. A., ktorá bola v dôsledku nárazu odrazená do poľa mimo cesty, ďalej prešiel mimo cesta vpravo, kde pravou časťou vozidla zrazil chodca T. X., ktorý bol v dôsledku toho odrazený ďalej pred vozidlo ku krajnici cesty, následne z miesta mimo cesty prešiel do protismerného jazdného pruhu a v jazde pokračoval bez zastavenia v smere do B., teda z miesta dopravnej nehody ušiel a osobám neposkytol potrebnú pomoc. V dôsledku toho C. K. utrpela zranenia v dôsledku, ktorých u nej došlo k mozgovej centrálnej smrti dňa XX.X.XXXX v Detskej fakultnej nemocnici v A., T. X. utrpel ľažké zranenia - poruchu vedomia na úrovni kómy, vnútrolebkové poranenia, zlomeninu lebky a iné, na následky, ktorých zomrel dňa XX.X.XXXX v Nemocnici s poliklinikou B., a M. A. utrpel pohmoždenie ľavej ruky s dobou pracovnej neschopnosti od 25.6.2012 do 18.7.2012. W. Q. týmto porušil ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c), § 16 ods. 1, ods. 5, § 65 písm. a), b) Zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a porušil tak pravidlá cestnej premávky závažným spôsobom podľa § 137 ods. 2 písm. a), c), d) uvedeného zákona. Za tento skutok bol odporca uznaný vinným rozsudkom Okresného súdu Skalica č. k. 4T 177/2012 - 560 zo dňa 6.5.2013 z prečinov usmrtenia podľa § 149 ods. 4, ods. 5 Tr. zák. a ublíženia na zdraví podľa § 158 Tr. zák. a prečinu neposkytnutia pomoci podľa § 178 Tr. zák. Za to mu bol uložený trest odňatia slobody nepodmienečne v trvaní 5 rokov a 6 mesiacov, ktorý trest v súčasnosti vykonáva. Zároveň bol odporca zaviazaný nahradiť poškodenej Q. X. - navrhovateľke v II. rade škodu vo výške 1.794,12 eur. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 6.5.2013.

Z vyšetrovacieho spisu k trestnému konaniu vyplýva, že odporca mal v čase dopravnej nehody vo Wüstenrot poisťovni, a.s. uzatvorenú poisťnú zmluvu č. 606/307188-7 na motorové vozidlo EČV: B. XXX A., predmetom, ktorej je povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle Zák. č. 381/2001 Z.z. (č.l. 160 vyš. spisu).

Navrhovateľ v I. rade pri výpovedi uviedol, že navrhovateľka v II. rade je jeho manželka. T. X. bol jeho syn. Z manželstva pochádza ešte dcéra R. X., nar. XX.XX.XXXX. Zamestnaný je v X. B., a.s. Bývajú v trojizbovom byte, ktorý je v ich osobnom vlastníctve. Syn T. X. býval spolu s nimi v spoločnej domácnosti, mal svoju samostatnú izbu. Študoval na strednej odbornej škole v S., učňovská škola odbor čašník. Školu mal prerušenú a mal pokračovať v štúdiu. Brigádniccky bol zamestnaný v W. B. pokiaľ nenastúpi na pokračovanie v štúdiu. Pred udalosťou súvisiacou s jeho úmrtím bol syn zdravý. Ich dcéra je vydatá a v čase tej udalosti bývala v A.. So synom vychádzal dobre, v rámci dobrých vzťahov rodičia nepožadovali, aby im syn prispieval na domácnosť. Stravovali sa spoločne. Syn popri škole mal záľuby a to futbal, ktorý hrával aj súťaže najskôr v B. a v poslednom čase za V. S. - futbalový klub - dorast, okresná súťaž. Veľmi dobre hrával aj stolový hokej, v B. je vytvorený klub na ZŠ M. X, B., kde hrával aj súťaže. Po ukončení učňovskej školy syn uvažoval o tom, že si urobí aj maturitu, on sa s ním o tom rozprával a v štúdiu ho aj podporoval. Spolu s rodinou syna podporovali v športovaní a chodievali na zápasy, keď hrával za dorast a fandili mu. Navrhovateľ mal radosť, keď sa synovi v športe darilo. Aj sa rozprávali o zápasoch prípadne preberali aj stratégiu na jednotlivé zápasy. So synom pozerávali aj futbalové zápasy v televízii pokiaľ boli nejaké majstrovské alebo reprezentačné. Chodievali spolu aj na dovolenky a to väčšinou v lete po Slovensku. Syn ešte vodičský preukaz nemal, ale chcel si vodičský preukaz urobiť, nakoľko ich rodina má motorové vozidlo. Pokiaľ boli v rodine nejaké situácie, ktoré bolo treba vyriešiť, alebo vyriešiť nejaké problémy, ktoré sa v rámci rodiny naskytili, rodičia sa s deťmi o tomto vždy rozprávali a tak isto ich riešili aj so synom. Syn im vedel povedať aj svoj názor a pomôcť aj pri riešení. Syn im pomáhal pri udržiavaní čistoty v byte, pomáhal mu aj pri opravách, ktoré bolo potrebné v byte urobiť. Syn sa mu aj zdôveroval so svojimi problémami a ich vzťah bol do určitej miery aj kamarátsky. So synom sa nerozprávali, že či pôjde bývať po skončení školy niekde mimo rodiny, bolo to ešte skoro. So synom chodievali spoločne aj pomáhať na záhradu. Syn mal priateľku, nebola to ešte vážna známosť. Keď som sa s ním rozprával syn mu hovoril, že v budúcnosti sa určite chce oženiť, chcel mať aj deti, dokonca si odkladal svoje hračky a uchovával si ich tak, aby ich mohol dať svojim deťom. Navrhovateľ sa veľmi tešil spolu s manželkou, že v budúcnosti budú mať vnukov. Ich dcéra má jedno dieťa - P. M., XX.XX.XXXX, s dcérou sa navštevujú a aj vnuk k nim chodí na dlhšiu dobu na prázdniny. Navrhovateľov zdravotný stav je dobrý, nemá žiadne zdravotné problémy. Vie z rozhovorov so synom, že pokiaľ by bol žil, určite by ich podporoval a pomáhal by im, keby boli už starší, resp. boli by na dôchodku, alebo by boli odkázaní na pomoc iných.

Smrť syna je pre neho doteraz veľkou bolesťou, ktorá sa nedá ani opísať, jedná sa u neho o veľký smútok. To isté vidí aj na svojej manželke. Mali plány chodiť so synom na dovolenky, športovať s ním, tešili sa na vnukov. So synom nemali nikdy nejaký závažný konflikt, nikdy navrhovateľa neurazil, nebol hrubý, mal kamarátsku povahu. Tým, že časom rástol, navrhovateľ bral syna aj ako kamaráta. Vzhľadom k tomu, čo sa stalo so synom, plány rodičia do budúcnosti teraz fakticky ani nemajú. Majetkovú škodu im uhradila poisťovňa Wüstenrot a to podľa ich požiadaviek.

Pokiaľ mali v rodine nejaké udalosti, napr. narodeniny, Vianoce, sviatky ako Veľká noc, tieto vždy oslavovali v rámci ich rodiny spolu so synom. Navrhovateľ sa tešil vždy na takéto rodinné oslavy. Pokiaľ mal navrhovateľ nejaký sviatok, tak syn mu dával aj dary, páčilo sa mu to, keď takýto darček syn aj sám vyrobil. Navrhovateľ má takéto dary na pamiatku aj odložené. Pri oslavách sa aj fotografovali, tak isto aj keď chodili na výlety a dovolenky. So synom bol vlastne každý deň v rámci ich spoločnej domácnosti, každý deň sa rozprávali. Navrhovateľ bol rád, že má takého syna. Syn pre neho predstavoval budúcnosť, tak isto navrhovateľ syna vnímal ako pokračovateľa ich rodu a taktiež sa syn aj volal, tak ako navrhovateľ T.. Aj otec navrhovateľa, starý otec usmrteného T. X. sa volá T. X. (zistené z rodného listu zomrelého č.l. 2). Navrhovateľ súrodencov nemá. V rodine je stále smutná atmosféra, smrť syna sa im veľmi ťažko prekonáva. Podporujú sa navzájom v rámci rodiny a taktiež ho povzbudzujú aj kolegovia v práci. Navrhovatelia sa museli zúčastňovať aj trestného konania na Okresnom súde Skalica v rámci trestnoprávnej zodpovednosti W. Q.. Aj toto trestné konanie a ich účasť na ňom na nich veľmi zle vplývali, nakoľko si to všetko museli znovu pripomenúť. Od úmrtia syna sa zmenila aj nálada jeho manželky a taktiež aj ich dcéry, tieto doteraz prežívajú smútok a nevedia sa s tým vyrovnáť. Lekára v súvislosti s úmrtím syna nevyhľadal, nakoľko sa radil so známymi a tí mu povedali, že pokiaľ by bral lieky na ukludnenie alebo proti depresiám nemohol by riadiť motorové vozidlo a taktiež by nemohol vykonávať niektoré práce u svojho zamestnávateľa v X., čím by sa znížila aj jeho schopnosť pracovať. Doteraz má občas stavy depresie avšak snaží sa to riešiť len športom. Od úmrtia syna na dovolenke neboli ako rodina lebo nemajú vlastne ani záujem a radosť, nakoľko na dovolenky chodievali so synom.

Navrhovateľka v II. rade pri výpovedi uviedla, že výpoveď navrhovateľa v I. rade je pravdivá a pridržiava sa jej. Ich syn žil spolu s nimi v spoločnej domácnosti. Ona bola rada, že býva s nimi a syn ani od nich zo spoločnej domácnosti odísť nechcel. Navrhovateľka si so synom rozumela veľmi dobre, okrem vzťahu rodič a dieťa bol pre ňu do určitej miery aj ako kamarát. Mohla sa s ním o rozličných veciach porozprávať aj ako s kamarátom. Chodievali spoločne na výlety a dovolenky. Na toto sa vždy veľmi tešila nakoľko bola rada, že sú spolu. Bola rada, že syn športuje a že je zdravý. Chodievali ho podporovať aj na futbalové zápasy, syn mal priateľku C. K., ktorá taktiež pri nehode zomrela. Jeho priateľka k nim chodievala občas. Syn si chcel dokončiť školu a chcel si urobiť vodičský preukaz, a vie o tom, že v rámci školy chcel chodiť aj na prax do zahraničia, zo školy im ponúkali brigády - školskú prax na tri mesiace na E.. Určite plánoval aj rodinu, odkladal svoje hračky pre svoje deti, hovoril jej, aby všetky jeho hračky nedávala ich vnukovi, nakoľko ich chcel aj pre svoje deti. Mal kamarátsku povahu, mal veľa kamarátov a kamarátok. Učil sa priemerne. Navrhovateľka ho vnímala tak, že má perspektívu aj čo sa týka zamestnania, keď pracoval v W. počas prerušenia školy, mal záujem si urobiť kvalifikáciu na vysokozdvížný vozík, zaujímali ho aj technické veci a taktiež aj počítače.

Navrhovateľka sa tešila, že v budúcnosti sa syn ožení a budú mať vnukov a vždy syna vnímala tak, že keby im bolo potrebné v budúcnosti pomôcť, tak im určite pomôže, to vyplývalo z jeho povahy zo vzťahu k nim. Majú veľa fotografií zo spoločných chvíľ, ktoré spolu strávili. Majú ich v počítači a tak isto aj v albumoch. Asi pred pol rokom sa ich dcéra spolu s ich vnukom k nim prisťahovala z A. a bude u nich bývať a vnuk bude chodiť do škôlky. Keď sa synovi stal v dôsledku havárie úraz, ktorý zapríčinil odporca, syn bol dva mesiace v nemocnici, prvé dva týždne bol v A. a potom následne bol v B., stále bol v bdelej kóme. Spolu s manželom syna denne navštevovali. Stále mali obavu o jeho zdravotný stav a jeho život. Navrhovateľka sa musela naučiť opatrovať syna, naučili ju to v nemocnici a po dvoch mesiacoch im lekári odporučili, aby syna zobrali domov. Z toho dôvodu navrhovateľka dala výpoveď v zamestnaní a zostala so synom doma a celodenne ho opatrovala, vybavovala si aj opatrovateľský príspevok z dôvodu starostlivosti o syna, ale kým sa to vybavilo, tak po mesiaci syn zomrel. Synov zdravotný stav sa tesne pred smrťou zhoršil, takže ho znovu zobrali do nemocnice, kde aj zomrel. Syn jej stále chýba, od vtedy ako zomrel „ten život je veľmi smutný“. Doteraz toto neprekonala a nevysporiadala sa s tým a tak isto ani jej manžel. Nevedia mať radosť, najhoršie túto situáciu vnímajú keď sú sviatky napr. Vianoce, alebo keď má niekto z nich narodeniny. V starostlivosti o syna jej pomáhala aj dcéra, ktorá prišla z A. a bola u nich dva týždne, nakoľko je zdravotný asistent. Keď je navrhovateľka v byte, syna jej pripomínajú všetky veci, fotografie. Pri jednej fotografii syna má položenú sviečku. Po úmrtí syna a taktiež aj doteraz trpí nespavosťou, bola aj u lekára avšak ten jej predpísal lieky a upozornil ju, že keď ich bude užívať bude len „ako bábka“ t.j. že bude omámená. V tom čase nastúpila do W. a musela pracovať aj na nočných zmenách, takže dlhodobjšie užívanie liekov si nemohla dovoliť. Momentálne pracuje v P. B. B..T.Y., kde taktiež pracuje pri strojoch, takže užívanie liekov si nemôže dovoliť. Stále o synovi rozmýšľa, ako by zareagoval na bežné situácie, ktoré sa v rodine vyskytnú, ako by sa správal a ako by sa s nimi o týchto veciach rozprával. V tejto ťažkej situácii sa vzájomne podporujú s pani P. K., ktorá je matkou C.

K., ktorá taktiež pri uvedenej udalosti zomrela. Spolu chodia na cintorín a do kostola a navštevujú sa - podporujú v zvládaní tejto situácie.

Svedkyňa R. M. pri výpovedi uviedla, že navrhovatelia v I. a v II. rade sú jej rodičia. T. X., nar. XX.XX.XXXX bol jej brat. Zomrel v B. XXXX. V júni XXXX, keď sa stala dopravná nehoda v dôsledku, ktorej bol jej brat zranený, svedkyňa bývala v A. v súvislosti s uzavretím manželstva. Rodičov chodila navštevovať každý mesiac, pričom som sa u nich zdržala dva - tri týždne. Dňa XX.XX.XXXX sa jej narodil syn P. M.. Pred tým ako sa v roku 2010 odsťahovala do A. bývala u rodičov a u týchto býval v tom čase aj jej brat. Po jej odsťahovaní od rodičov, brat ostal u rodičov naďalej bývať. S bratom vychádzala dobre, od malička sa spolu hrali, chodievali von. U rodičov pokiaľ u nich bývala, tak mali spoločnú izbu. Brat s rodičmi tiež dobre vychádzal, nemal s nimi žiadne problémy ani konflikty. Počas jej návštev u rodičov, sa často rozprávala s bratom, tento jej rozprával o svojich plánoch do budúcnosti, hovoril, že si chce urobiť vodičský preukaz, že si chce dokončiť školu, nehovoril, kde by chcel pracovať po ukončení školy. Rozprávala sa s ním aj o jeho „frajerkách“. V čase, keď sa mu stal úraz, mal priateľku N. F., ale nemyslí si, že v tom čase to bola vážna známosť, pred tým však mal priateľku C. K.. Rozprával jej, že v budúcnosti by si chcel založiť rodinu, aj by sa chcel osamostatniť a bývať sám s rodinou, v čase, keď došlo k úrazu toto nerealizoval, lebo si chcel najskôr dokončiť školu. Hovoril, že by chcel mať jedno alebo dve deti. Toto jej hovoril len počas ich rozhovorov, nebola prítomná pri tom, že by o týchto veciach rozprával aj s rodičmi. Rodičia jej o plánoch brata nerozprávali. Rodičia brata vo všetkom podporovali, boli radi, že sa mu darí. Brat hrával futbal a vie, že rodičia sa chodievali na tieto zápasy pozerať, pokiaľ hrával. Podľa jej názoru si brat viac rozumel s mamou, boli si bližší, čo sa týka názorov. Spolu s bratom chodievali s rodičmi aj na dovolenky pokiaľ boli ešte deti, v dospelosti v poslednom období už nechodievali. Vianočné sviatky, Veľkú noc a narodeniny jednotlivých členov rodiny trávili vždy spoločne s bratom a s rodičmi. Tieto oslavy a stretnutia iniciovala väčšinou matka a rodičia sa vždy tešili, že sa všetci spolu stretnú. Pokiaľ bolo potrebné robiť nejaké opravy alebo údržbu, brat otcovi pri týchto prácach pomáhal. Brat si udržiaval poriadok a čistotu vo svojej izbe a väčšinou potom pomáhal otcovi, pokiaľ bolo potrebné niečo urobiť v byte a poriadok v ostatných častiach bytu robila väčšinou matka.

V deň, keď sa stal bratovi úraz, matka jej už v noci volala do A. a opísala, čo sa stalo. Úraz brata matka aj otec niesli veľmi ťažko. Po úraze brata hneď previezli na K.Á., kde brata svedkyňa navštevovala v nemocnici, rodičia za bratom na K. chodili asi dva krát do týždňa, keďže dochádzali zo B.. Zranenia brata rodičia znášali veľmi ťažko, boli z toho veľmi smutní, plakali, mali obavy o jeho zdravotný stav. Nevie o tom, že by im bola poskytovaná pomoc psychológa v súvislosti s úrazom brata. Brat bol na K. hospitalizovaný týždeň alebo dva a následne bol prevezený do nemocnice v B.. Rodičia potom za bratom chodili do B. do nemocnice. Svedkyňa potom prišla z A. do B. a bývala u rodičov a chodila navštevovať brata v nemocnici. Počas celého obdobia od úrazu bol brat stále v kóme. Lekári dávali bratovi malú šancu na uzdravenie, takže rodičia vždy keď prišli z návštev brata boli veľmi nešťastní, mama dosť často plakávala a plakával tak isto aj otec. Keď prišla do B. bola u rodičov spolu aj so synom. Brata následne asi po mesiaci alebo dvoch previezli do domáceho ošetrovania k rodičom, bol umiestnený v ich byte. Nebol napojený na prístrojoch, a stále bol v kóme. Brat si vyžadoval celodennú starostlivosť. Nakoľko svedkyňa je zdravotnícky asistent - má strednú zdravotnú školu, zostala v B. a pomáhala rodičom v starostlivosti o brata. Bratovi musela byť podávaná strava. Bolo potrebné ho polohovať, umývať a všetko ostatné. Matka z dôvodu zdravotného stavu brata zostala doma, otec chodil do zamestnania. Po nejakom čase sa zdravotný stav brata začal zlepšovať, už to vyzeralo, že sa môže aj prebrať z kómy. Rodičia sa z toho tešili. Následne sa však jeho zdravotný stav začal zhoršovať, bol prevezený do nemocnice v B., kde zomrel. Keď ho opätovne previezli do nemocnice v B., mama s bratom zostala v nemocnici a bola s ním stále. Po smrti brata, brat rodičom chýba, nie je to také ako to bývalo vtedy keď žil s rodičmi. Rodičia boli veľmi smutní, mama si ešte aj teraz poplače. Rodičia jej nehovorili o žiadnych svojich plánoch, nevie, či vôbec majú nejaké plány do budúcnosti do svojho života. Ona sa po smrti brata vrátila do A., od júna 2013 sa však z A. vrátila k rodičom spolu so synom a býva u nich naďalej doteraz. Rodičia majú k jej synovi dobrý vzťah, hrajú sa s ním, pomáhajú jej pri starostlivosti o neho. Podľa jej názoru sú radi, že sú u nich aj spolu so synom, a boli radi, že spolu so synom k ním prišli bývať, avšak si nemyslí, že by nejako nahradili stratu, ktorú utrpeli úmrtím brata.

Brat jej hovoril, že škola, do ktorej chodil ho moc nebavila a preto aj prerušil štúdium. Štúdium si však chcel dokončiť z dôvodu, aby mal nejaké vzdelanie a možnosť uplatniť sa v zamestnaní.

Svedkyňa V. Q. pri výpovedi uviedla, že odporca je jej manžel, spolu bývali v rodinnom dome v B., ktorý patrí jej rodičom. Manžel je toho času je vo výkone trestu. Svedkyňa bola v aute spolu s jej manželom v čase, keď sa stala dopravná nehoda v dôsledku, ktorej zomrel T. X.. V čase nehody boli v aute ešte

ďalší dvaja ľudia a chceli, aby po nehode jej manžel zastavil auto a ona chcela z auta vystúpiť. Manžel však zrejme spanikáril a nezastavil a išiel ďalej, nakoľko sa bál. Q. C., ktorý sedel vzadu v aute mu aj zozadu zatŕhal ručnú brzdu po nehode, ale napriek tomu jej manžel nezastavil. Nevolali ani políciu, lebo ona nemala so sebou ani kabelku a ani telefón. Manžel mal v čase nehody vypité tak jeden alebo dve „štamprle, pol decové poháre“ a pil potom až ráno, keď pomáhal otcovi pri betónovaní, nakoľko jeho otec bol zvyknutý pri robote piť. Ona v čase nehody tiež mala vypité, vypila pred cestou nejaký koňak, ale nebolo toho veľa. Nemá vedomosti o tom, ako vplýval úraz T. X. na jeho rodičov, resp. aký vplyv malo na nich to, že potom následkom úrazu zomrel.

Z lekárskeho potvrdenia V. B. P., všeobecného lekára súd zistil, že odporčyni boli dňa 1.12.2012 predpísané lieky citalec, laxaurín a stilnox.

Z oznámenia W., B.T.Y. súd zistil, že T. X., nar. XX.XX.XXXX bol zamestnaný u uvedeného zamestnávateľa od 1.6.2012 do 25.9.2012, pracovný pomer bol uzatvorený na dobu určitú do 30.9.2012. Pracovný pomer skončil úmrtím zamestnanca. Čistý príjem zamestnanca za mesiac jún 2012 bol 308,68 eur.

Z oznámenia Strednej odbornej školy S. súd zistil, že T. X., nar. XX.XX.XXXX, prestúpil do 1. ročníka školy dňa 1.9.2008, na konci školského roku neprospeš z 9 predmetov a dňa 1.9.2009 prerušil štúdium z rodinných dôvodov, prerušenie bolo platné do 1.9.2012. Opätovne požiadal o prerušenie štúdia a od 23.6.2011 do 23.6.2014 mal štúdium prerušené. Na štúdium sa mohol vrátiť v priebehu uvedeného obdobia.

Z oznámenia Obce V. S., T. X., nar. XX.XX.XXXX bol členom TJ F. V. S., v roku 2011 a 2012 hrával futbal a pravidelne sa zúčastňoval tréningového procesu a pravidelne hrával majstrovské futbalové zápasy Majstrovstvá oblasti B..

Pri výsluchu zadržaného dňa XX.X.XXXX (č.l. 6 vyšetrovacieho spisu ČVS: ORP-140/OVK-SI-2012 ORPZ v Skalici) odporca uviedol, že chodcov, ktorí boli neosvetlení, zrazil prednou časťou vozidla, tesne za zákrutou štrajchol jedného chodca, hneď pred ním bol ďalší, ktorého však už zrazil. Od tých dvoch bol viacej vzdialený ďalší chodec na trávniku, ktorého takisto zrazil. Potom sa mu podarilo vrátiť späť na cestu.

Zo znaleckého posudku č. 92/2012 vypracovaného znalcom Ing. Milošom Kosikom (č.l. 223 vyšetrovacieho spisu ČVS: ORP-140/OVK-SI-2012 ORPZ v Skalici) vyplýva, že chodec T. X. sa v kritickom čase zrážky pohyboval mimo cesty vpravo 1,80 m od pravého okraja cesty. Následkom zrážky bolo telo chodca odhodené cca 50 m do predpokladaného miesta dopadu. U chodca T. X. nebolo zistené nesprávne používanie cestnej komunikácie (č. l. 224 vyšetrovacieho spisu).

Navrhovatelia do spisu založili fotografie, kde sú spolu so synom na výlete, na kúpalisku, v kostole pri krstení a kde je ich syn pri futbalovom zápase.

Podľa § 11 OZ, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 až 3 OZ,

(1) Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

(2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

(3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 15 OZ, po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

Predmetom ochrany podľa citovaných ustanovení sú imateriálne hodnoty a stránky osobnosti človeka. Na tieto imateriálne hodnoty (stránky) ľudskej osobnosti, akými sú napríklad meno, česť, dôstojnosť, súkromie, telesná integrita a pod. sa v občianskom práve viažu osobitné práva. Vzhľadom na to, že ide o výsostne osobnostné stránky patriace každej fyzickej osobe, jedná sa o osobnostné práva. Špecifickosť osobnostných práv spočíva v ich osobitnom objekte, na ktorý sa vzťahujú, resp. ktorý je ich nositeľom, t.j. na človeka. Predmetom ochrany je osobnosť fyzickej osoby v jej celistvosti. Čiastkové osobnostné práva

sú preto chránené len v rámci celkovej ochrany osobnosti. Preto aj výpočet jednotlivých čiastkových osobnostných práv v § 11, ktoré vytvárajú jednotné, základné osobnostné práva, je len demonštratívny. Zákon poskytuje ochranu predovšetkým životu a zdraviu fyzickej osoby. Nikto nemôže zasiahnuť do telesnej či psychickej integrity fyzickej osoby a každý sa musí zdržať konania, ktorým by mohol ohroziť jej život alebo zdravie. Na uplatnenie práva na ochranu osobnosti je aktívne legitimovaná vždy tá fyzická osoba, voči osobnosti ktorej neoprávnený zásah smeroval a ktorej mohol ujmu spôsobiť. Osobnostné práva patria iba konkrétnej fyzickej osobe a trvajú počas jej života. Nie sú predmetom dedenia. Podľa § 15 O.Z. po smrti fyzickej osoby právo na ochranu jeho osobnosti patrí manželovi a deťom, pokiaľ ich niet, jeho rodičom. Ide o osobitné právo v zákone taxatívne uvedených osôb, ktoré sa neviaže na dedenie. Ustanovenie § 13 O.Z. obsahuje významné prostriedky ochrany osobnostných práv. Ich použitie nie je viazané na podmienku zavinenia pôvodcu zásahu, pretože ide o prípad objektívnej zodpovednosti. Všeobecnou podmienkou uplatnenia ochrany podľa tohto ustanovenia je, že ide o závažnejší zásah do psychickej a morálnej integrity osobnosti, ktorý je objektívne spôsobilý fyzickej osobe privodiť ujmu na jednotlivých stránkach osobnosti. Súdna prax rozlišuje 3 prostriedky ochrany osobnostných práv. A to 1. návrh na upustenie od neoprávnených zásahov (negatívna žaloba), 2. návrh na odstránenie následkov už uskutočnených zásahov (reštitučná žaloba), 3. návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia (satisfakčná žaloba). Uvedené špeciálne prostriedky súdnej ochrany osobnostných práv sa podľa jednotlivých okolností konkrétneho prípadu môžu uplatniť samostatne alebo kumulatívne (ak si to vyžaduje ich účel). Z návrhu navrhovateľov je zrejmé, že sa jedná o satisfakčnú žalobu, a to so zreteľom na to, že zásah do osobnostných práv nebohého a do ich osobnostných práv ako rodičov nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu.

Výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, ktorá však nemôže byť svojvoľou. Zákon ustanovuje súdu povinnosť prihliadnuť pritom na dve hľadiská, a to na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a to ako na strane navrhovateľov, tak aj na strane odporcu. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkami spravodlivosti, pričom slovenský právny poriadok nepozná minimálnu ani maximálnu hranicu výšky finančného zadosťučinenia.

Spôsob odstránenia následkov zásahu do osobnostných práv môže byť rozdielny podľa povahy veci, najmä podľa druhu zásahu do práva na ochranu osobnosti a podľa okolností, za ktorých k zásahu došlo. Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 OZ musí mať súd preukázané, že sú tu okolnosti preukazujúce, že v konkrétnom prípade nestačí zadosťučinenie podľa ustanovenia podľa § 13 ods. 1 OZ a to najmä z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých navrhovateľom vzhľadom na postavenie navrhovateľov v rodine a spoločnosti.

Súd je v občianskom súdnom konaní viazaný vždy rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin, ale musí vychádzať aj z iných rozhodnutí vynesených v trestnom konaní a dbať na to, aby sa s nimi nedostal do rozporu.

Z trestnej veci vednej na Okresnom súde Skalica č. k. 4T 177/2012 vyplynulo, že odporca v čase dopravnej nehody, ktorou spôsobil smrť T. X., bol pod vplyvom alkoholu, porušil predpisy ohľadne premávky na pozemných komunikáciách (najmä prekročenie povolenej rýchlosti v mieste dopravnej nehody o 25 km/hod., nedodrжал predpisy EÚ, čím z nebanlivosti spôsobil smrť syna navrhovateľov. Po dopravnej nehode navyše z miesta dopravnej nehody odišiel a neposkytol ani pomoc osobám, ktoré pri dopravnej nehode zranil. Z toho vyplýva, že je preukázané protiprávne konanie odporcu a následok, úraz T. X. ml. a jeho následná smrť.

V danom prípade takto nepochybne došlo k zásahu do osobnostných práv nebohého syna navrhovateľov ako aj jeho rodiny v tej najhoršej možnej intenzite, keď zásah nie je možné odčiniť len ospravedlnením, či prinavrátením do pôvodného stavu v súvislosti s usmrtením osoby T. X.. V rámci náhrady škody sa odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody (ako poškodeným), za ktorú možno priznať náhradu (zadosťučinenie) peňažnou formou podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka - ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z.

Ochrana osobnosti, tak ako je koncipovaná v ustanoveniach § 11 - 16 OZ je určitým rozvedením všeobecnej úpravy zakotvenej v Listine základných práv a slobôd. Smrť poškodeného je však situácia, keď je z hľadiska pozostalých trestno-právna ochrana nedostatočná, rovnako ako klasická občianskoprávna ochrana prostredníctvom náhrady škody.

Podľa § 13 má fyzická osoba právo hlavne domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, aby boli odstránené následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Ak sa

vzchádza z § 11 ako generálnej klauzuly, potom demoštratívny výpočet v § 13 (slovo „najmä“) umožňuje domáhať sa aj primeraného zadosťučinenia za neoprávnený zásah do života a zdravia. Všeobecne platí, že spôsob ochrany osobnosti musí byť primeraný povahe zásahu, pričom nutnosťou je stanoviť mieru závažnosti zásahu. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu - existencia závažnej ujmy. Treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom či inom prostredí fyzickej osoby. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania a vyhodnotenia tejto reakcie. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je síce predmetom voľnej úvahy súdu, nie však jeho nepreskúmateľnou ľubovôľou. Súd musí vždy vychádzať z riadne zisteného skutkového stavu a na základe neho založiť svoje rozhodnutie na celkom konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách a dôkazoch.

Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnúť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila. Z ustanovenia § 13 vyplýva, že ak môže byť vzniknutá nemajetková ujma na osobnosti postihnutej fyzickej osoby primerane vyvážená niektorou z foriem morálneho zadosťučinenia, poskytnutie príslušnej morálnej satisfakcie treba uprednostniť. Len v tých prípadoch, kde došlo k porušeniu osobnostných práv v značnej miere a kde intenzita tohto zásahu nie je primerane napravitelná inými právnymi prostriedkami, treba považovať za opodstatnené a spravodlivé priznanie zadosťučinenia v peniazoch. Pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka taxatívne stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd pri svojom rozhodovaní vychádzať ex off. Sú to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Pritom závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä so zreteľom na jej intenzitu, rozsah a na jej ohlas, ako aj na dĺžku jej trvania. Skutočnosť, že ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka ukladá súdu výslovne prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, vedie k záveru, že sama závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je jediným a výlučným faktorom pre určenie konečnej výšky zadosťučinenia v peniazoch. Pri určovaní konečnej výšky peňažného zadosťučinenia je možné (dokonca nevyhnutné) v rámci sudcovskej úvahy a v súlade s princípom spravodlivosti prihliadnúť k rozmanitým momentom, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, aby tak bola v jednote naplnená požiadavka zabezpečujúca účinné primerané zadosťučinenie za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie.

V danom prípade rodine navrhovateľov nepochybniteľne vznikla nenapravitelná ujma - strata ich syna, pričom u navrhovateľov ako rodičov k tejto strate došlo vo veku XX a XX, keď, už je málo pravdepodobné mať ďalšieho potomka. Syn pre navrhovateľov znamenal v tom období okrem vlastného dieťaťa už aj osobu (syn mal XX rokov), s ktorou sa už môžu radiť a rozprávať o životných situáciách, a ktorý prichádzal do veku dospelosti s tým, že sa blížila doba, keď ich syn bude mať svoju rodinu a navrhovatelia budú mať vnukov a pokračovateľov ich rodu. Tieto očakávania boli vyjadrené aj tým, že ich syn mal rovnaké meno ako otec - navrhovateľ v I. rade. Syn mal pre navrhovateľov a ich ďalší život dôležité postavenie a funkciu aj vzhľadom k tomu, že bude pre nich v budúcnosti oporou a životnou istotou. Je potrebné prihliadať aj traumy a pocity rodiča, ktorý prežije svoje dieťa.

Z toho vyplýva, že právo navrhovateľov na ich súkromný a rodinný život bolo narušené závažným spôsobom, pričom na charakter zásahu (spôsobenie smrti) je vylúčené domáhať sa morálneho zadosťučinenia v zmysle § 13 ods. 1 OZ a teda je dôvodné domáhať sa zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Súd pri určení výšky priznanej nemajetkovej ujmy vychádzal z tých okolností, že smrťou T. X. ml. bola navrhovateľom spôsobená trvalá a neodstrániteľná ujma v narušení rodiny a rodinných vzťahov a perspektívy života. Vo vzťahu k synovi sa týmto neoprávneným zásahom pretrhla väzba k synovi založená na duševnej spätosti, rodičovskej láske, spolupatričnosti a vzájomnej perspektíve. Vo vzťahu k navrhovateľom už rodina nebude spĺňať svoju funkciu - reprodukčnú, výchovnú, ekonomickú, prípadne ochrannú a emocionálnu. Členovia rodiny rodičia a deti sa riadili ustálenými vzormi správania sa, každý člen rodiny plnil určitú sociálnu úlohu. Rodina je prostredie, s ktorým sú ľudia najviac spätí, výrazne členov rodiny ovplyvňuje a členovia rodiny ovplyvňujú rodinu ako takú. Rodina vytvára vlastné kultúrne prostredie, ktoré formuje osobnosť detí. Ale je aj obrazom doby a jej politických, sociálnych, ekonomických, kultúrnych, ekologických a iných podmienok a zásad. Rodina realizuje spoločenskú kontrolu nad svojimi príslušníkmi, zaisťuje rovnováhu medzi emocionálnymi potrebami svojich členov.

Vzhľadom na syna navrhovateľov už rodina v takomto zložení neuspokojí potreby rodičovskej a synovskej lásky, bezpečia (tvorba zázemia), neuspokojí základné emocionálne potreby.

Rodina nie je významná len pre deti, má zmysel aj pre rodičov, keď dospelému umožňuje presiahnuť horizont vlastného života. Je priestorom, kde možno najprirodzenejším a najintenzívnejším spôsobom uspokojovať nevyhnutné psychické potreby dieťaťa. Je teda „modelom medziľudských vzťahov“, ktoré si dieťa prenáša do života a na základe ktorých ich bude hodnotiť.

Stabilita a vyrovnanosť v dôsledku rodinnej perspektívy, ktorú navrhovatelia pociťovali počas života syna, bola narušená v deň dopravnej nehody. Navyše navrhovatelia prežívali ešte počas obdobia ďalších troch mesiacov po dopravnej nehode ďalšie útrapy a bolesti, vidiac syna v kóme počas ich návštev v nemocnici, resp. počas ošetrovania syna v domácom prostredí. Matka - navrhovateľka v II. rade ukončila pracovný pomer u zamestnávateľa a začala sa o syna celodenne starať. O tejto nevyhnutnosti sa vyjadrila ako o samozrejmosť.

Súd nespochybňuje, že aj odporcovi sa po dopravnej nehode zmenil život neželateľným smerom. Napriek jeho odsúdeniu a vykonaniu uloženého trestu odňatia slobody, sa jeho život nevrátil do predchádzajúceho stavu a po celý zvyšok života bude niesť svoje bremeno zodpovednosti, pokiaľ má aspoň trochu svedomia. Faktom zostáva, že nehodu spôsobil hoci z nedbanlivosti, avšak značne pod vplyvom alkoholu a po dopravnej nehode zraneným neposkytol ani pomoc. Možno by následky zranení spôsobené dopravnou nehodou boli miernejšie, keby pomoc zraneným poskytol, alebo pomoc rýchlo privolal, a tak by dopomohol k urýchlenému poskytnutiu účinnej zdravotnej pomoci zraneným osobám. U syna navrhovateľov sa pritom jednalo o zranenia hlavy, kedy zlepšovanie zdravotného stavu práve záleží od času, kedy začne byť poskytovaná účinná lekárska pomoc, a tým sa zvyšuje šanca na obnovenie činnosti a funkcií mozgu. Zavinenie odporcu je preukázané v plnom rozsahu.

Súd skúmal aj možné spoluzavinenie dopravnej nehody zo strany syna navrhovateľov. Z vyšetrovacieho spisu bolo preukázané, že v kritickom čase dopravnej nehody syn navrhovateľov T. X. sa nachádzal a pohyboval sa mimo cesty a to vpravo 1,80 m od pravého okraja cesty. Nebolo preto u neho zistené nesprávne používanie cestnej komunikácie. Skutočnosť, že nemal na sebe označenie reflexnými prvkami, by nezabránila tomu, že bol zrazený motorovým vozidlom, ktoré v jeho prípade vyšlo mimo cestu. Absencia označenia reflexnými prvkami bola konštatovaná len u osôb C. K. a M. A..

Vzhľadom na to, súd dospel k záveru, že v rodine navrhovateľov došlo k nenapraviteľnej ujme, ktorú možno zmierniť len priznaním peňažnej satisfakcie za túto ujmu. Je potrebné pri tom prihliadať na následky a prežívanie straty syna zo strany navrhovateľov. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že vzťahy v rodine navrhovateľov medzi rodičmi navzájom a medzi rodičmi a ich synom T. X. ml. boli vzťahmi založenými na silných citových väzbách, spolupatričnosti, súdržnosti, dôvere a vzájomnej podpore. Syn bol pre navrhovateľov považovaný za pokračovateľa ich rodu, za ich perspektívu do budúcnosti a za perspektívnu oporu v ich pokročilejšom veku. Navrhovatelia navyše prežívali synov ťažký zdravotný stav od utrpenia úrazu od XX.X.XXXX až do dňa XX.X.XXXX, kedy následkom zranení podľahol. Navrhovateľka v II. rade sa počas tohto obdobia o syna aj celodenne starala, pokiaľ bol v domácom liečení v stave bdelej kómy. Navrhovatelia sa so situáciou straty syna vôbec nevysporiadali a to doteraz. Doteraz, t.j. už vyše dva a pol roka prežívajú veľkú duševnú bolesť a veľký smútok. Stratili plány do budúcnosti, z ničoho nedokážu mať radosť. Nechodia na dovolenky, nakoľko by im všetko na dovolenke pripomínalo syna, s ktorým na dovolenky chodili. Najťažšie prežívajú obdobia Vianoc, sviatkov a narodenín členov rodiny, nakoľko pri ich príležitosti sa stretla celá rodina vrátane ich syna. Navrhovateľke v II. rade syna pripomínajú všetky veci v byte, fotografie, doteraz trpí nespavosťou. Navrhovatelia nevyužili lekárske liečenie svojho duševného stavu (antidepresívami) z dôvodu vykonávania práce v zamestnaní. Navrhovateľka v II. rade sa v tejto ťažkej situácii vzájomne podporuje aj s matkou C. K., ktorá pri uvedenej havárii taktiež zomrela. Spolu chodia na cintorín a do kostola.

Pri určení výšky priznanej nemajetkovej ujmy súd zohľadnil jednak závažnosť ujmy, okolnosti, ktoré mali vplyv na vznik nemajetkovej ujmy, mieru a závažnosť zavinenia odporcu, ale aj na to v akej miere by mohla v konkrétnom prípade vo vzťahu k dotknutým osobám uvedená satisfakcia pôsobiť na zmiernenie následkov zásahu.

Priznanie nemajetkovej ujmy nie je reparáciou. Je nespochybniteľné, že žiadna priznaná suma nenahradí navrhovateľom syna, no môže zmierniť následky vzniknutej nemajetkovej ujmy. Nakoľko priznanie nemajetkovej ujmy je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom Občiansky zákonník nestanovuje maximálnu ani minimálnu výšku finančného zadost'učinenia, ktoré by však malo byť primerané, pričom

jeho zmyslom nie je byť finančnou zábezpekou, zdrojom obživy, ani náhradou príjmu a nemôže tiež viesť k neprimeranému obohacovaniu sa, je súd toho názoru, že výška finančného zadosťučinenia, ktorá bola priznaná súdom, je postačujúca a primeraná vzhľadom na okolnosti prípadu ako aj závažnosť zásahu do nemajetkovej sféry.

Navrhovatelia budú stratu syna pociťovať po celý život, túto stratu im môže zmierniť už len ich dcéra a ich vnuk (syn ich dcéry) a možno zmena prostredia, v ktorom žijú, ktoré prostredie (byť, resp. mesto, kde ich syn vyrastal) im neustále pripomína ich syna. Prípadne im môže pomôcť odborná pomoc psychológa, ktorá bude zrejme k závažnosti ich duševného rozpoloženia finančne náročná.

Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam súd priznal každému z navrhovateľov rovnakú sumu finančného zadosťučinenia, nakoľko dospel k záveru, že nie je možné rozdielne hodnotiť ich nárok na nemajetkovú ujmu (vzhľadom ku vzťahom v rodine) stratu syna pre otca a pre matku. Na základe uvedeného súd rozhodol tak, že každému z navrhovateľov priznal nemajetkovú ujmu 50.000 eur a ich návrhu v plnom rozsahu vyhovel ako návrhu oprávnenému.

O náhrade trov konania súd rozhodol s poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p. Navrhovatelia si náhradu trov konania neuplatnili a ani zo spisu nevyplýva, že by im nejaké trovy konania vznikli voči odporcovi, preto súd im náhradu trov konania nepriznal.

Rovnako si náhradu trov konania neuplatnil ani vedľajší účastník a táto mu v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. ani nepatrí, keďže odporca nemal v konaní úspech.

O povinnosti odporcu na zaplatenie súdneho poplatku súd rozhodol podľa § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, podľa ktorého, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporcu, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. Navrhovatelia sú v časti konania o priznanie nemajetkovej ujmy od poplatku oslobodení podľa § 4 ods. 2 písm. i/ cit. zák., a keďže súd ich návrhu vyhovel, odporca ako neúspešný účastník konania je povinný zaplatiť súdny poplatok za návrh. Výška súdneho poplatku sa odvíja od priznanej sumy a podľa položky 1a/ Sadzobníka súdnych poplatkov je potom súdny poplatok 6 % z priznanej sumy, t.j. zo 100.000,- eur. Súdny poplatok je preto 6.000,- eur.

V súvislosti s vyjadrením Wüstenrot poisťovňa, a.s., t.j. vedľajšieho účastníka na strane odporcu, že vedľajší účastník nie je povinný vyplatiť navrhovateľmi uplatnený nárok ani v prípade úspechu navrhovateľov v tomto konaní, súd aj keď nerozhodoval o tejto povinnosti vedľajšieho účastníka, vyslovuje (nad rámec rozhodnutia) k tomuto stanovisku vedľajšieho účastníka na strane odporcu svoj názor. Odporca je povinne zmluvne poistený za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, avšak navrhovatelia si v tomto konaní nemajetkovú ujmu uplatňujú len u odporcu ako škodcu a nie u poisťovateľa (ktorý je označený len ako vedľajší účastníkom na strane odporcu).

Podľa § 822 a 823 Občianskeho zákonníka z poistenia zodpovednosti za škody má poistený právo, aby v prípade poistnej udalosti poisťiteľ za neho nahradil podľa poistných podmienok škodu, za ktorú poistený zodpovedá. Náhradu platí poisťiteľ poškodenému; poškodený však právo na plnenie proti poisťiteľovi nemá, ak osobitné predpisy neustanovujú inak.

Podľa § 15 ods. 1 zákona 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Pri uplatňovaní nárokov z náhrady škody platí zásada, že poškodený musí uplatniť svoje právo voči tomu, kto za škodu zodpovedá, t.j. voči poistenému. Poisťiteľ plní poškodenému namiesto poisteného. Iba výnimočne má poškodený priame právo na náhradu škody voči poisťiteľovi, a to ak tak ustanovujú osobitné predpisy. Takýmto osobitným predpisom je aj zákon o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorý v § 15 stanovuje, že poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi. Poškodený tak môže náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla požadovať buď od poisteného škodcu, alebo od poisťovateľa. Voľba je výlučne na oprávnenej osobe. Ide teda o situáciu, keď jeden subjekt má nárok na to isté plnenie proti dvom subjektom, pričom proti každému z nich z iného právneho dôvodu, proti škodcovi ide o nárok z titulu náhrady škody, proti jeho poisťovateľovi ide o osobitné právo na plnenie založené všeobecným právnym predpisom. Pokiaľ sa navrhovatelia rozhodli uplatniť si nárok výlučne voči odporcovi, je to ich výlučná kompetencia pri vedení sporu a len dominus litis môže rozhodnúť o tom, v akom postavení jednotliví účastníci budú vystupovať. Podľa rozhodnutia Súdného dvoru EÚ (rozsudok S., C-22/12) pod pojmom ujma na zdraví sa má rozumieť akákoľvek ujma, ak jej náhrada vyplýva na základe zodpovednosti poisteného za škodu z vnútroštátneho práva uplatniteľného v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. Medzi škody, ktoré sa

musia z povinného zmluvného poistenia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou smernicou, patrí aj nemajetková ujma, ak možno náhradu tejto ujmy požadovať podľa vnútroštátneho práva.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia, prostredníctvom podpísaného súdu, ku Krajskému súdu v Trnave, v štyroch exemplároch.

Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje (§ 204 ods. 1, veta prvá O.s.p.). Odvolanie musí mať náležitosti požadované ustanovením § 42 ods. 3 O.s.p., tzn. musí obsahovať označenie súdu, ktorému je určené, označenie účastníkov konania, prípadne ich zástupcov, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a) a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2, písm. a/- f/ O.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu, ak má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, ak odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 a ak ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa (§ 205a ods. 1 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§251 ods. 1 O.s.p.)